

MOBIL TIL O'RGANISH ILOVALARI VA IKKINCHI TILNI EGALLASH: ILMIY TAHLIL

Abduraxmonova Muslimaxon Akbarjon qizi

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Ingliz tili №1 fakulteti 3-bosqich talabasi

makbarovna8@gmail.com

Annotatsiya. Mobil texnologiyalar ta'lim jarayonining ajralmas qismiga aylanib bormoqda, ayniqsa til o'rganish sohasida. Mobil til o'rganish ilovalari o'quvchilarga istalgan joy va vaqtda mustaqil o'rganish imkonini beradi. Ushbu maqolada mobil ilovalarning ikkinchi tilni egallashdagi o'rni ilmiy manbalar asosida tahlil qilinadi. Natijalar shuni ko'rsatadiki, bunday ilovalar motivatsiya va lug'at rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi, biroq og'zaki kommunikativ ko'nikmalarni to'liq shakllantirishda cheklovlarga ega.

Kalit so'zlar: mobil til o'rganish, mobil ilovalar, ikkinchi tilni egallash, o'quv motivatsiyasi, lug'at rivoji, kommunikativ ko'nikmalar, m-learning.

Аннотация. Мобильные технологии становятся неотъемлемой частью образовательного процесса, особенно в области изучения языков. Мобильные приложения для изучения языков предоставляют обучающимся возможность самостоятельного обучения в любое время и в любом месте. В данной статье на основе научных источников анализируется роль мобильных приложений в процессе усвоения второго языка. Результаты исследования показывают, что такие приложения оказывают положительное влияние на мотивацию и развитие словарного запаса, однако имеют ограничения в формировании полноценных устных коммуникативных навыков.

Ключевые слова: мобильное обучение, мобильные приложения, усвоение второго языка, учебная мотивация, развитие словарного запаса, коммуникативные навыки, m-learning.

Abstract. Mobile technologies are increasingly becoming an integral part of the educational process, particularly in the field of language learning. Mobile language learning applications provide learners with opportunities for autonomous learning anytime and anywhere. This article analyzes the role of mobile applications in second language acquisition based on relevant scientific sources. The findings indicate that such applications have a positive impact on learners' motivation and vocabulary development; however, they demonstrate certain limitations in fostering fully developed oral communicative competence.

Keywords: mobile learning, mobile applications, second language acquisition, learning motivation, vocabulary development, communicative competence, m-learning.

Kirish

Raqamli texnologiyalarning rivojlanishi til o'rganish jarayonini sezilarli darajada o'zgartirdi. Mobil yordamida til o'rganish (MALL) o'quvchilarga an'anaviy sinfdan tashqarida ham til bilan muntazam shug'ullanish imkonini beradi. Hozirda Duolingo, Babbel va Memrise kabi ilovalar keng ommalashgan.

Ilmiy adabiyotlarda bu vositalarning samaradorligi bo'yicha turli fikrlar mavjud. Ba'zi tadqiqotchilar ularni motivatsiyani oshiruvchi vosita sifatida ko'rsa, boshqalar real

muloqot yetishmasligini asosiy muammo sifatida qayd etadi (Kukulska-Hulme, 2012; Stockwell, 2010).

Shu sababli ushbu tadqiqot mobil ilovalarning til o'rganishdagi haqiqiy ta'sirini tahlil qilishga qaratilgan.

Adabiyotlar tahlili

Kukulska-Hulme (2012) mobil texnologiyalar til o'rganishni kundalik hayot bilan bog'lash orqali uni uzluksiz jarayonga aylantirishini ta'kidlaydi. Bu o'quvchining til bilan tez-tez kontaktini oshiradi va o'zlashtirishni yengillashtiradi.

Godwin-Jones (2011) esa mobil ilovalardagi gamifikatsiya elementlari (ballar, darajalar, mukofotlar) o'quvchilarning motivatsiyasini kuchaytirishini qayd etadi. Bu esa o'rganish jarayonini barqaror qiladi.

Biroq Stockwell (2010) mobil o'rganish real kommunikativ muhitni to'liq almashtira olmasligini ta'kidlaydi. Burston (2015) esa ko'plab ilovalar tilni fragmentlarga bo'lib o'rgatishini, bu esa tabiiy nutq rivojlanishini sekinlashtirishi mumkinligini ko'rsatadi. Shu nuqtai nazardan, mobil ilovalar foydali bo'lsa ham, ular to'liq til egallash jarayonining faqat bir qismi sifatida qaralishi kerak.

Metodologiya

Tadqiqotda sifatli yondashuv qo'llanildi. Ilmiy maqolalar, empirik tadqiqotlar va akademik manbalar tahlil qilindi. Asosiy e'tibor mobil ilovalarning o'quvchilarning motivatsiyasi, lug'at rivoji va kommunikativ kompetensiyaga ta'siriga qaratildi.

Manbalar sifatida *Language Learning & Technology* va *ReCALL* jurnallaridagi tadqiqotlar ishlatildi.

Natijalar va muhokama

Tahlil natijalari mobil ilovalarning eng kuchli tomoni motivatsiyani oshirish ekanini ko'rsatdi. Gamifikatsiya va qisqa mashg'ulotlar o'quvchini muntazam o'qishga undaydi (Godwin-Jones, 2011).

Shuningdek, lug'at o'zlashtirish jarayoni sezilarli darajada yaxshilanishi aniqlandi. Bu takroriy mashqlar va vizual yodlash mexanizmi bilan bog'liq. Biroq og'zaki nutq va real muloqot ko'nikmalari yetarli darajada rivojlanmaydi. Bu muammo ilovalarning asosan individual o'rganishga asoslanganligi bilan izohlanadi (Stockwell, 2010).

Natijalar shuni ko'rsatadiki, mobil ilovalar mustaqil vosita sifatida emas, balki qo'shimcha o'quv resursi sifatida samaraliroq.

Xulosa

Mobil til o'rganish ilovalari zamonaviy ta'limda muhim o'rin egallaydi. Ular o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi va mustaqil o'rganishni rivojlantiradi.

Biroq, kommunikativ kompetensiyani to'liq shakllantirish uchun real muloqot va an'anaviy ta'lim bilan birlashtirilishi zarur. Shunday yondashuvgina samarali til o'rganishni ta'minlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Burston, J. (2015). Twenty years of MALL project implementation: A meta-analysis of learning outcomes. *ReCALL*, 27(1), 4-20.
2. Godwin-Jones, R. (2011). Emerging technologies: Mobile apps for language learning. *Language Learning & Technology*, 15(2), 2-11.
3. Kukulska-Hulme, A. (2012). Mobile-assisted language learning. In *The Encyclopedia of Applied Linguistics*. Wiley.
4. Stockwell, G. (2010). Using mobile phones for vocabulary activities: Examining the effect of the platform. *Language Learning & Technology*, 14(2), 95-110.